

van palen. De prikkeldraad rijt reten pijn in huid en snuit, maar Daan weet niet meer hoe hij met stok en stampen met den duivel om zijn leven strijdt, zelf verward in den prikkeldraad, maar toch op de horens omhooggeworpen, in de ijzeren pinnen door de hoeven vertrappeld. Hij weet niets meer van het laatste kraken van zijn zondig gebeente, noch hoe hij, ingedrukt, gebroken, door de horens uit den draad gerukt en in de doornenhaag geworpen wordt. Daar vindt hem Gielen Podevijn, de oudste van de twee nonkels. Hij legt hem op eenen kruiwagen zoodat de dorens dieper in zijnen rug dringen, maar Daan voelt het niet meer. Daan wordt op het bed gelegd en hoort, ziet noch lijdt meer, door den duivel zelf geprepareerd op een einde waarin deze Belager zeker heeft gespeeld. De dokter, die nog altijd een beetje glimlacht, nog eenige jaren en dan gaat hem dat over, glimlacht nu juist neven den angstigen blik van Mieken Moeykens weg en zegt dat Daan nog leeft maar eigenlijk niet meer leeft en dat kan zoo, ja toch nog wel 24 uren duren.

Het kaakbeen hangt afgekraakt neer, de oogen staan mat en star, als die van een kabeljauw, lijf en leden liggen daar en daar gebroken, maar in de keel puft nog wat adem door bloed heen en aan dat alles besteedt Mieke Moeykens kaarsen en wijwater, meneer pastoor gewijde oliën. De brave herder beurt Miekens kleingeloovigheid op, zeggend, dat hij die zoo geleefd heeft, in vrede zonder biecht kan sterven. De Heer kent zijn goeden wil en mocht onzen vromen Daan wellicht ietwat vagevuur hebben te wachten gestaan, dan heeft de goede God hem daarvan ontheven wegens de smart en den angst van een zoo gewelddadigen dood. „We zullen maar hopen, Mieken, dat wij allemaal zoo recht naar den hemel mogen gaan,” hetgeen ook de eerwaarde heer Bernard schrijft van uit het Groot Seminarie. Weldra zal hij aan het altaar het onbloedig sacrifice der H. Mis opdragen en dan telkens zijn goeden Nonkel Daan in een vurig memento kunnen indachtig zijn. Zoolang hij leven zal en het geluk hebben de H. Mis te kunnen opdragen, zal hij Nonkel Daan in dat memento mortuorum gedenken.

Slaat de Goede God, hij zalft dus ook dat kleine dikke Mieken Moeykens met de onzeggelijke vertroosting van die plechtige eerste heilige Mis. Hij laat haar links van den nieuwgewijden priester plechtig ter kerke gaan. Rechts stappen met staatsie de vader en de moeder, gevolgd door hunne kinderen. Dan het hoopje volk van ons gehucht. Mans, die luxueuse figuur. Het frissche aanvallige Dolfken. J. Peleman en Rosalie met Irma en drie andere kinderen. Daglooner Cools met de groote helft van zijn zwerm; zij loeren als altijd den grond af, gewoon hun kans te zoeken gelijk straathonden hun voedsel. De twee groote Nonkels Podevijn en de jongste van de nichten. Boer en boerin en drie dochters Mertens, degelijker gekleed dan de anderen, recht op een rij met hun vijven op stap gaand. Van de Rollés alleen Anna. Fik blijft met zijn twee jongens binnen.

Ons gehucht is bevlagd, de straat twee honderd meter ver afgezoomd met